

Verlag van het ingevolge artikel 5, sub d., j° 2 Archiefbesluit 1995, gevoerde driehoeksoverleg tussen de Pensioen- en Uitkeringsraad en het Nationaal Archief met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, van archiefbescheiden van de Pensioen- en Uitkeringsraad en zijn taakvoorgangers op het beleidsterrein oorlogsgetroffenen, over de periode vanaf 1947

Den Haag, oktober 2005
samenstelling: dr. A.H. Poelwijk

INLEIDING

De voorliggende ontwerp-selectielijst is een selectielijst als bedoeld in artikel 2, lid 1 van het Archiefbesluit 1995 (Stb.1995/671). De lijst heeft de vorm van een Basisselectiedocument (BSD). Een BSD bestaat voor het grootste deel uit een lijst van handelingen. In een BSD wordt op grond van een aantal selectiecriteria aan elke handeling een waardering gegeven, die neerkomt op een selectiebeslissing met betrekking tot de bescheiden die de neerslag van de handeling vormen (B = te bewaren; V = te vernietigen).

Het BSD fungeert als nieuw selectie-instrument voor de Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR) op het beleidsterrein oorlogsgetroffenen voor de periode vanaf 1947.

Er zijn geen bestaande selectielijsten die dienen te worden ingetrokken.

BELEIDSTERREIN

De Pensioen- en Uitkeringsraad en zijn taakvoorgangers zijn verantwoordelijk (geweest) voor de toepassing en uitvoering van Nederlandse wetten en regelingen die financiële ondersteuning bieden aan (ex-)Nederlanders die lichamelijk of psychisch letsel hebben opgelopen als gevolg van de gebeurtenissen in Nederland of het voormalig Nederlands-Indië tijdens de Tweede Wereldoorlog en de Bersiap-periode (ongeregeldheden in het voormalig Nederlands-Indië van 15 augustus 1945 tot 27 december 1949) en hun nabestaanden.

Deze financiële ondersteuning kan bestaan uit: buitengewone pensioenen, uitkeringen, tegemoetkomingen en vergoedingen.

De slachtoffers worden aangeduid als oorlogsgetroffenen. Deze term is van toepassing op verschillende categorieën. Op basis van wet- en regelgeving is de volgende indeling te maken: verzetsdeelnemers en zeelieden die slachtoffer zijn ingevolge hun eigen daad en houding; vervolgd die slachtoffers zijn als gevolg van hun ras, geloof, wereldbeschouwing, homoseksualiteit, Europese afkomst of Europese gezindheid; slachtoffers van oorlogsgeweld.

Oorlogsgetroffenen zijn met name Nederlandse staatsburgers en personen uit het voormalige Nederlands-Indië. Personen die zich ten tijde van de Tweede Wereldoorlog vanuit Nederlands standpunt beschouwd 'onwaardig' hebben gedragen, worden niet tot de 'oorlogsgetroffenen' gerekend.

REIKWIJDE VAN DIT BSD

Dit BSD wordt thans ter vaststelling aangeboden door de zorgdrager de Pensioen- en Uitkeringsraad voor archiefbescheiden van de volgende actoren:

- Pensioen- en Uitkeringsraad
- Uitkeringsraad
- Raad uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers
- Buitengewone Pensioenraad
- Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds

TOTSTANDKOMING BSD

Het BSD is gebaseerd op het institutioneel onderzoek dat naar de taken van de Pensioen- en Uitkeringsraad is verricht door de heer A. Mul in 2004.

Hierbij is voor een deel gebruik gemaakt van het gepubliceerde institutioneel onderzoek van mevrouw A. Fris, getiteld: *Oorlog duurt een leven lang. Een onderzoek naar instituties en wet- en regelgeving inzake de oorlogsgetroffenen* (Den Haag 1992) PIVOT-rapport nr. 3.

Het concept-BSD voor de Pensioen- en Uitkeringsraad kwam tot stand in 2004 en is sindsdien, n.a.v. het besprokene tijdens het driehoeksoverleg, aangepast en aangevuld.

De inhoud van het aanvullend IO en BSD, alsmede de voorgestelde waarderingen zijn beoordeeld door: dhr. A. den Held, beleidsmedewerker/procesvertegenwoordiger Wuv en Wubo bij de Pensioen- en Uitkeringsraad;

dhr. J.H. de Niet, hoofd Facilitaire Dienst bij de Pensioen- en Uitkeringsraad.

DRIEHOEKSOVERLEG

Het driehoeksoverleg over de concept-selectielijst vond schriftelijk plaats tussen mei 2004 en oktober 2005.

Aan het driehoeksoverleg werd door de volgende personen deelgenomen:

namens de Pensioen- en Uitkeringsraad

dhr. A. den Held, beleidsmedewerker/procesvertegenwoordiger Wuv en Wubo, als beleidsdeskundige;

dhr. J.H. de Niet, hoofd Facilitaire Dienst, Pensioen- en Uitkeringsraad, als archiefdeskundige;

dhr. A. Mul, informatie-specialist Doxis, als archiefdeskundige.

als vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris:

dr. A.H. Poelwijk, medewerker Selectie en Acquisitie, Nationaal Archief

Voorts trad als adviseur van de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris op mw. dr. E. Touwen-Bouwsma, adjunct-directeur en hoofd van de afdeling Informatie en Documentatie van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie.

Tijdens het driehoeksoverleg is de volgende procedure gevolgd:

De materiedeskundige heeft op verzoek van de vertegenwoordiger van de Algemeen Rijksarchivaris medewerking verleend aan het uitvoeren van een Historisch Maatschappelijke Analyse (HMA). Deze HMA vond in eerste instantie plaats in het kader van het driehoeksoverleg over het BSD op het beleidsterrein oorlogsgetroffenen. Aangezien echter de PUR onderdeel uitmaakt van dit beleidsterrein en de HMA bovendien m.n. betrekking had op de periode na de oprichting van de PUR in 1990, is besloten om de HMA eveneens te gebruiken in het onderhavige driehoeksoverleg.

De HMA is uitgevoerd door middel van een reactie op een door het Nationaal Archief opgestelde vragenlijst, in het kader van een pilot tot welke is besloten in samenwerking met het Instituut voor Nederlandse Geschiedenis. De uitkomst van genoemde analyse heeft niet tot veranderingen geleid in de voorgestelde waarderingen, aangezien de waarderingen in het door de PUR aangeboden concept-BSD reeds overeenkwamen met de aanbevelingen van de materiedeskundige in de HMA. De HMA is als bijlage bijgesloten bij het verslag driehoeksoverleg.

Belangen ex artikel 2, sub b en c Archiefbesluit 1995

Tijdens het opstellen van het BSD en tijdens het gevoerde driehoeksoverleg is rekening gehouden met de in artikel 2, sub c van het Archiefbesluit 1995 genoemde waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed en het onder sub d. van hetzelfde besluit genoemde belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht- of bewijszoekenden en voor historisch onderzoek. Als uitgangspunt van het overleg gold de door de rijksarchiefdienst gehanteerde selectiedoelstelling, die inhoudt dat de belangrijkste bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Met het te bewaren materiaal moet het mogelijk zijn om een reconstructie te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de rijksoverheid ten opzichte van haar omgeving, maar ook van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen, voor zo ver deze zijn te reconstrueren uit overheidsarchieven.

Om op basis van deze selectiedoelstelling tot een waardering van de handelingen te komen, worden zes selectiecriteria toegepast:

Selectiecriteria	
<i>Handelingen die gewaardeerd worden met B(ewaren)</i>	
Algemeen selectie criterium	Toelichting
<i>1. Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan agendavorming, het analyseren van informatie, het formuleren van adviezen met het oog op toekomstig beleid, het ontwerpen van beleid of het plannen van dat beleid, alsmede het nemen van beslissingen over de inhoud van beleid en terugkoppeling van beleid. Dit omvat het kiezen en specificeren van de doeleinden en de instrumenten.
<i>2. Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het beschrijven en beoordelen van de inhoud, het proces of de effecten van beleid. Hieruit worden niet per se consequenties getrokken zoals bij terugkoppeling van beleid.
<i>3. Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren</i>	Hieronder valt tevens het uitbrengen van verslag over beleid op hoofdlijnen aan andere actoren of ter publicatie.
<i>4. Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen</i>	Hieronder wordt verstaan het instellen, wijzigen of opheffen van organen, organisaties of onderdelen daarvan.
<i>5. Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt</i>	Onder beleidsuitvoering wordt verstaan het toepassen van instrumenten om de gekozen doeleinden te bereiken.
<i>6. Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten</i>	Bijvoorbeeld in het geval de ministeriële verantwoordelijkheid is opgeheven en/of wanneer er sprake is van oorlogstoestand, staat van beleg of toepassing van noodwetgeving.

Belangen van de archiefbescheiden voor de overheidsorganen en de recht- en bewijszoekende burger

Bij de handelingen die zijn gewaardeerd voor vernietiging op termijn, is de termijn vastgesteld met het oog op het belang van de archiefbescheiden voor overheidsorganen en voor de recht- en bewijszoekende burger. De beoordeling en vaststelling van de maximale termijnen zijn geschied door de deskundigen van de Pensioen- en Uitkeringsraad. De vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris heeft zich ervan vergewist dat zij gezien hun inbreng en functie inderdaad kunnen gelden als deskundigen.

Belangen van de te bewaren archiefbescheiden voor het historisch onderzoek

In het driehoeksoverleg heeft de vertegenwoordiger van de Algemene Rijksarchivaris primair de belangen van het historisch onderzoek behartigd. Daarnaast hebben ook de overige deelnemers hun gedachten laten gaan over de vraag op welke wijze het belang van de bescheiden voor later historisch onderzoek in de selectielijst tot uiting zou moeten worden gebracht. Door de deelnemers aan het driehoeksoverleg is ook de mening gevraagd van mw. dr. E. Touwen-Bouwsma, historicus en materiedeskundige op het gebied van oorlogsgetroffenen.

Ingevolge artikel 5, onder e, van het Archiefbesluit 1995 kan neerslag van bepaalde, als te vernietigen gewaardeerde handelingen betreffende personen en/of gebeurtenissen van bijzonder cultureel of maatschappelijk belang, van vernietiging worden uitgezonderd.

INHOUDELIJK VERSLAG

Algemeen

Archiefbescheiden van taakvoorgangers van de PUR

De vertegenwoordiger van het Nationaal Archief wijst er op dat de Pensioen- en Uitkeringsraad krachtens artikel 40 van de Wet op de Pensioen- en Uitkeringsraad van 27 juni 1990 (Stb. 1990, 324) zorgdrager is geworden voor archiefbescheiden van de Uitkeringsraad, de Raad uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers, de Buitengewone Pensioenraad en het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds voor zover deze betrekking hebben op de uitvoering van de Wet uitkeringen vervolgingslachtoffers 1940-1945, de Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers 1940-1945, de Wet buitengewoon pensioen zeelieden-oorlogsslachtoffers en de Wet buitengewoon pensioen Indisch verzet, en voor zover deze niet reeds naar een archiefbewaarplaats zijn overgebracht. Het aangeboden concept-BSD heeft als periodisering 1990-2003 en bevat uitsluitend handelingen van de PUR. Voor het bij de PUR berustende archiefmateriaal van zijn taakvoorgangers ontbreekt nu een wettelijke selectiegrondslag.

Aangezien de wettelijke taken die door de PUR worden uitgevoerd feitelijk niet anders zijn dan een samenvoeging van de wettelijke taken die door zijn voorgangers werden verricht, kan, om de handelingen van de taakvoorgangers van de PUR in het BSD te verwerken, worden volstaan met het aanpassen van de periodisering van de betreffende handelingen.

Door de PUR wordt verder meegedeeld dat het overgedragen archiefmateriaal van de taakvoorgangers uitsluitend de primaire handelingen betreft.

Besloten wordt om de periodisering van de handelingen uit te breiden tot vlak na de Tweede Wereldoorlog. In de inleiding zal een korte beschrijving worden gegeven van de taakvoorgangers van de PUR met hun taken. Daarmee wordt het BSD een BSD voor "de PUR en taakvoorgangers".

Handelingen m.b.t. informatievoorziening en automatisering

Naar aanleiding van opmerkingen van het Nationaal Archief is de formulering van de handelingen met betrekking tot de informatievoorziening en automatisering aangepast. Hiertoe zijn door het Nationaal Archief deze handelingen uit het BSD voor de Akkerbouwprodukschappen als voorbeeld aan de PUR toegezonden.

Vervallen handelingen

Het uitvoeren van controles in het kader van de door de PUR ten uitvoer te leggen wetten

De vertegenwoordiger van het Nationaal Archief wil graag weten om wat voor soort controles het hier gaat (steekproefsgewijs?).

Naar aanleiding hiervan heeft de PUR nader overlegd over deze handeling. Dit heeft ertoe geleid dat deze uit het BSD wordt verwijderd.

Herziening van beschikkingen

Het Nationaal Archief is van mening dat wanneer hier herziening van beslissingen op een aanvraag om toekenning van een pensioen of uitkering wordt bedoeld, dit feitelijk thuishoort onder handeling 25 (Het beslissen op een aanvraag om toekenning van een buitengewoon pensioen of periodieke uitkering).

voor oorlogsgetroffenen en hun nabestaanden). De PUR is het hiermee eens. Besloten wordt om de handeling uit het BSD te verwijderen.

OPMERKINGEN PER HANDELING

Handeling 1 *Het vaststellen van besluiten betreffende de inrichting van de PUR-uitvoeringsorganisatie*

De vertegenwoordiger van het Nationaal Archief vraagt zich af wat het PUR-bureau (zoals in de oorspronkelijke formulering van handeling 1) precies inhoudt, en wat voor archiefmateriaal de neerslag van handeling 1 vormt. Ook wijst hij er op dat door de voorgestelde V-waardering de voorstukken met betrekking tot de totstandkoming van de besluiten eveneens vernietigd worden. Hij stelt daarom voor handeling 1 met een B 4 te waarderen.

Door de PUR wordt aangegeven dat het hier om documenten gaat m.b.t de organisatie en werkwijze van het Bureau ter ondersteuning van de werkzaamheden van de Raad.

De deelnemers besluiten om handeling 1 met B 4 te waarderen. Voor de duidelijkheid zal in het hele BSD de benaming "PUR-uitvoeringsorganisatie" worden gebruikt in plaats van "PUR-bureau".

Handeling 5 *Het vaststellen van regels betreffende toekenning van vergoedingen aan bestuursleden en leden van de Raadskamers*

De vertegenwoordiger van het Nationaal Archief is van mening dat de aard van de regels die in deze handeling worden vastgesteld doorslaggevend is voor de waardering; regels voor het vaststellen van de hoogte van vergoedingen komen niet in aanmerking voor blijvende bewaring, terwijl het vaststellen van regels over de toekenning van vergoedingen (bv. welke functies wel en welke niet) wel een B-waardering verdienen.

Hoewel de PUR hierover geen uitsluitsel kan geven, lijkt de tweede interpretatie de meest waarschijnlijke. Daarom is besloten om handeling 5 met B 5 te waarderen.

Handeling 6 *Het vaststellen van regels betreffende de werkwijze van de organen van de PUR en van het bureau*

Het vaststellen van regels over de werkwijze van PUR(organen) heeft betrekking op de wijze waarop door de PUR invulling wordt gegeven aan de uitvoering van zijn wettelijke taken. Daarom zou handeling 6 volgens het Nationaal Archief met een B moeten worden gewaardeerd. De PUR gaat hiermee akkoord. Handeling 6 wordt gewaardeerd met B 5.

Handeling 11 *Het deelnemen aan advies- en overlegcommissies op het werkterrein van de PUR waarvan het voorzitterschap en/of secretariaat niet bij de PUR berust*

Het Nationaal Archief vraagt zich af waarom er geen tegengestelde handeling voor advies- en overlegcommissies waarvan het voorzitterschap en/of secretariaat wel bij de PUR berust in het BSD is opgenomen.

De PUR vindt dit een terechte opmerking. Deze situatie doet zich bijvoorbeeld voor bij de Cliëntenraad. De handeling zal onder nummer 12 in het BSD worden opgenomen.

Handeling 15 *Het vaststellen van de begroting, de jaarrekening en meerjarenramingen van de PUR*

Het Nationaal Archief wijst erop dat handeling 12 (Het vaststellen van jaarverslagen) met B is gewaardeerd, terwijl handeling 15 voor vernietiging wordt voorgedragen. Daarom stelt het Nationaal Archief voor handeling 15 te waarderen met "V, 10 jaar m.u.v. een exemplaar eindproduct". De PUR gaat akkoord met deze waardering.

Handeling 17 *Het aan derden verstrekken van gegevens uit door de PUR bijgehouden registraties*

De vertegenwoordiger van het Nationaal Archief vraagt zich af of uit de bij deze handeling vermelde opmerking dat van het verstrekken van gegevens aan derden een register moet worden bijgehouden niet een aparte handeling gedestilleerd moet worden.

Door de PUR is expres geen handeling geformuleerd voor het bijhouden van een register. Het register is (evenals bijv. de correspondentie) een 'nevenproduct' dat voortvloeit uit de handeling van gegevensverstrekking. Het bijhouden van het register is daarmee een activiteit en geen handeling. Het Nationaal Archief kan zich vinden in deze uitleg.

Handeling 18 *Het aan geregistreerden verlenen van inzage in hun gegevens*

Volgens het Nationaal Archief is er uit de opmerking bij deze handeling nog een handeling te halen: "Het inschrijven en op verzoek verbeteren, aanvullen of verwijderen van gegevens over personen ..".

De PUR is het hier niet mee eens. Het inschrijven van de gegevens van personen is niet een afzonderlijke taak, maar gebeurt met de registratie van aanvragen e.d. Er wordt geen afzonderlijk register bijgehouden. Het verstrekken van inzage (met al mogelijke consequentie dat er wijzigingen moeten worden doorgevoerd) is wel een afzonderlijke, op een beleidsregel berustende taak. De focus is dus "verlening inzage" en als 'bijverschijnsel' is er dan nog de wijziging, aanpassing. In de praktijk gaat het dan ook om niet meer dan een verzoekje/formuliertje in het desbetreffende zaakdossier. Het Nationaal Archief gaat akkoord met deze uitleg.

Handeling 19 *Het geven van voorlichting over de Pensioen- en Uitkeringsraad en de werkzaamheden van deze raad*

Het Nationaal Archief stelt voor om de formulering van deze handeling aan te passen tot "V, 3 jaar m.u.v. een exemplaar van het eindproduct". De PUR gaat hiermee akkoord.

Handeling 30 *Het (doen) verrichten van medisch onderzoek in het kader van een aanvraag van een oorlogsgetroffene om toekenning van een pensioen, uitkering of voorziening*

De PUR is voornemens om, samen met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, een groot wetenschappelijk medisch onderzoek op te zetten over de effecten van het oorlogsverleden en oorlogsgetroffenen op navolgende generaties. Aanvankelijk had de PUR in het BSD gekozen voor een waardering "V, 10 jaar" voor de medische dossiers die de neerslag vormen van handeling 30. Echter, nu wil de PUR handeling 30 zo waarderen dat het mogelijk maakt medische dossiers die steekproefsgewijs voor het onderzoek worden gebruikt van vernietiging uit te zonderen. In overleg met het Nationaal Archief handeling 30 te waarderen met "V, 10 jaar, m.u.v. de steekproefdossiers voor wetenschappelijk onderzoek" en in de opmerking kort uiteen te zetten hoe en waarvoor de steekproef gebruikt zal worden.

Handeling 33 *Het doen betalen van buitengewone pensioenen, uitkeringen en voorzieningen*

Het Nationaal Archief vraagt zich af waarom de handelingen waarin uitkeringen of pensioenen worden toegekend (handelingen 25-29) met B 6 zijn gewaardeerd en de daadwerkelijke betalingshandeling (handeling 33) met V, 7 jaar is gewaardeerd.

De PUR meldt dat handeling 33 niet slaat op de betaling zelf, maar op stukken die betrekking hebben op het door derden laten betalen van gelden. De uitbetalingshandeling zelf valt onder de handeling betreffende het voeren van de financiële administratie (handeling 47 - Het voeren en beheren van de financiële administratie). Na nader intern overleg heeft de PUR besloten om handeling 33 met B 5 te waarderen, omdat het een niet onbelangrijk aspect weergeeft van de uitvoering van het beleid. Het Nationaal Archief gaat akkoord met deze B 5-waardering.

Handeling 40 *Het voorbereiden, vaststellen en evalueren van het PUR-bedrijfsvoeringsbeleid*

De vertegenwoordiger van het Nationaal Archief is van mening dat deze handeling in haar geheel valt onder het voorbereiden en bepalen van het beleid op het beleidsterrein oorlogsgetroffenen, en daarom met B1 zou moeten worden gewaardeerd. De PUR zegt dat het hier gaat om beleid t.a.v. bedrijfsvoering in de meest brede zin van het woord.

Besloten wordt handeling 40 met B 1 te waarderen.

Over de waardering van de overige handelingen waren alle betrokken partijen het eens.

Het verslag is in oktober 2005 ter goedkeuring voorgelegd aan de deelnemers aan het driehoeksoverleg. Allen hebben zich akkoord verklaard met het voorgelegde verslag.